

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

Збірник матеріалів XXII Міжнародної
науково-практичної конференції
Одеського національного
економічного університету

2024

25-26 квітня 2024 року

УДК 336.761.1. : 335.8

Добриніна Людмила Вячеславівна
к. е. н., ст. викладач кафедри
фінансового менеджменту та фондового ринку,
Одеський національний економічний університет (Україна)

ПІДХОДИ ДО ПРОГНОЗУВАННЯ ЦІНОВОЇ ДИНАМІКИ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ

JEL classification: G140; G170

В економічних сферах діяльності недосвідчені люди покладаються на власні роздуми, емоції, помилковий аналіз інформації та інші суб'єктивні поведінкові фактори, які сукупно мають вагомий вплив на процес прийняття рішення економічного характеру. Певні теоретичні підходи були запропоновані до того, як були втілені безпосередньо у практику чи не підлягали широкому застосуванню для підтвердження її ефективності, що призвело до того, що люди не розібравшись у фінансових питаннях та складності економічних процесів застосовують всі підходи, вважаючи їх корисними, що, у свою чергу, призводить до пагубних наслідків, які впливають на компанію.

Зарубіжна економічна наука вирішує це питання, використовуючи концептуальні положення теорії. Найбільший внесок зробили такі вчені: Д. Акерлоф, М. Спенс, Д. Стігліц «За їх аналіз ринків з асиметричною інформацією», 2001 р.; Д. Канеман, В. Сміт «За дослідження в області прийняття рішень і механізмів альтернативних ринків», 2002 р. та ін. [1; 3].

Актуальність проблеми обумовлена сучасними умовами міжнародного економічного розвитку, які призводять до нових можливостей для прийняття рішень, винайдення нових підходів та з відкриттям багатьох махінацій, що проводяться на фінансовому ринку та способу їх зменшення призвели до того, що раніше застосовані та діючі підходи стали неефективними із-за того, що не враховують нові чинники.

Завдання цього дослідження полягає в тому, щоб виділити та продемонструвати нові концептуальні підходи до аналізу динаміки фінансових активів, які є більш-менш актуальними для сьогодення.

Ризик прийняття неправильних рішень залежить від таких чинників:

- стохастичної невизначеності, при якій є інформація про розподіл ймовірності на безлічі результатів;
- поведінкової, яка передбачає наявність інформації про вплив на результати поведінки учасників;
- природної, згідно з якою є інформація тільки про можливі результати і відсутня про зв'язки між рішеннями і результатами;
- апіорної, характеризується тим, що недоступна інформація про можливі результати [2].

Для нівелювання негативного впливу цих чинників, було запропоновано системний підхід, який складається із трьох етапів:

1. Аналіз даних – призначений для накопичення та аналізу основних кількісних та якісних показників фінансових ринків, що дозволяє проводити структурний та динамічний порівняльний аналізи. Він надає більш широкий погляд на фактори, які можуть вплинути на динаміку ціноутворення фінансових активів, а також зрозуміти поведінку економічних суб'єктів у процесі прийняття рішень.

2. Синтез та моделювання – надає можливість об'єднати отримані дані і провести технічний аналіз для передбачення можливих наслідків фінансової кризи з урахуванням фрактальних характеристик, а також дозволяє графічно продемонструвати існуючий ринковий стан.

3. Дослідження цінової динаміки – дозволяє на основі отриманої потенційної ціни фінансового активу сформулювати набір рекомендацій щодо прийняття рішень економічними суб'єктами, а згодом обрати оптимальну стратегію поведінки в умовах коли учасники ринку будуть піддаватися загальній паніці, що дозволяє виробити управлінські рішення під впливом різних факторів та управління поведінкою учасників ринку для досягнення стійкого розвитку ринку та максимізації прибутків його учасників.

Розглянувши теоретико-методичні засади функціонування фінансових ринків на основі взаємодії економічних суб'єктів можна констатувати, що при застосуванні всіх трьох підходів це призводить до зменшення ризику прийняття неправильних рішень, що надає підґрунтя для прийняття управлінських рішень і зменшення впливу колективного настрою економічних суб'єктів на ринку. Збір, обробка та аналіз інформації повинні безперервно застосовуватися для прогнозування цінової динаміки на фінансовому ринку. Також вважаємо, що підходи висвітлені в цій роботі не є остаточними і можуть мати більш комбінований характер, який дозволяє точніше робити прогнозування. Рекомендація, сформована в процесі дослідження, полягає в тому, що необхідно зосереджуватися також на інформаційному та емоційному просторі, в якому знаходяться учасники ринку.

Література

1. Абакуменко О. В. *Розвиток кон'юнктури фінансового ринку України* : монографія. Чернівці : ПАТ «ПВК «Десна», 2013. 464 с.
2. Пластун О. Л. *Прогнозування цін на фінансових ринках на основі біржової інформації* : дис. ... доктора екон. наук : 08.00.08. Суми : УАБС, 2016. 560 с.
3. Хорошун В. В., Клопов І. О., Мержинський Є. К. Концептуальні підходи до аналізу динаміки активів в умовах поведінкової економіки. *Економічні студії*. 2021. № 1 (31). С. 156–161.

УДК 336.531.2:347.457(477)

Домбровська Софія Олексіївна
к. е. н., ст. викладач кафедри
фінансового менеджменту та фондового ринку,
Одеський національний економічний університет (Україна)

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

JEL classification: E200; H540

Внаслідок воєнних дій на території України збитки промислового та комерційного секторів на початок 2024 року, що становлять основу вітчизняної економіки, створюють більше 30% валового внутрішнього продукту країни та забезпечують робочими місцями більше 6 млн. людей, оцінюється у 15,6 млрд. дол. США. Потреби промислового та комерційного секторів України на початок 2024 року складають 5,8 млрд. дол. США, у тому числі 4,2 млрд. дол. США – потреби в інвестиціях та 1,6 млрд. дол. США – потреби у робочому капіталі.

Наразі для уряду України, донорів та міжнародних фінансових організацій відновлення промислового та комерційного секторів виступають пріоритетними напрямками фінансування на основі грантів щодо відновлення та модернізації бізнесу, часткової компенсації відсоткових ставок згідно з програмою «Доступні кредити 5-7-9%», підтримки українського експорту Експортно-кредитним агентством, програм страхування воєнних ризиків, стимулювання інвестиційних процесів у приватний сектор та фінансування капітального інвестування і оновлення постраждалих від воєнних дій вітчизняних обладнань та устаткувань [1].

Цілком об'єктивно можна прогнозувати у 2024 році нестабільність та підвищений рівень ризиків, тому основним вектором інвестиційних процесів має бути диверсифікація. Так, не зважаючи на складнощі у 2023 році, темп інфляції з 26% знизився до 5,1%, що забезпечило реальну дохідність депозитів у національній валюті, ставки яких склали у середньому 13,9% річних (після оподаткування – 11,2%). На початок 2024 року середня дохідність депозитів у національній валюті складає 14,2%, що майже дорівнює плановому показнику рівня інфляції у розмірі 10–10,5% [2]. Зниження дохідності депозитів у національній валюті обумовлено зміною монетарної політики Національного банку України за рахунок циклу зменшення облікової ставки з 25% до 15% річних, що також спричинило вплив на дохідність державних облігацій, які виступають сьогодні привабливим інвестиційним інструментом.

У 2023 році дохідність державних облігацій перевищила рівень інфляції у 3,5 рази і складала 18,5%, на відміну від депозитних внесків доходи від облігацій внутрішньої державної позики не оподатковуються. На початок 2024 р. дохідність ОВДП становить 16,8%, що дає змогу забезпечити дохідність на 6,5–7% більше рівня інфляції. За експертною оцінкою рівень дохідності інструментів у